

Edukace žáků s PCHE v hlavním proudu vzdělávání

Mgr. Jarmila Matochová
175853@mail.muni.cz

Postoje žáků s PCH ke škole a k učení (Vojtová, 2012)

-
- ▶ *P7: Jako mně se zdá, že tam dobrá vůbec není (školní poradce). Protože já jsem nic neudělal, ona si mě vezme do kabinetu a začne řvát. Jako jestli vím, proč tady jsem a takový ty blbosti. A já nevím, protože jsem nic neudělal. Tak ona začne do mě valit, že tohle, že jsme včera kradli v obchodě, aj když to nebyla vůbec pravda.*
 - ▶ *P7: Tendle pátek končím. Mám největší strach vrátit se právě zpátky do školy. Ne z toho kolektivu, ale ze školy, je nás tam třicet, tady jen osm, nedávaj nám tak těžké úkoly, a tam je nás třicet jedna a ony tohle, se věnujou třeba jen dvěma řadám pořádně, ostatní nechajou úplně... Já mám celkově dost velkou dyslexii, jako že vynechávám písmena, když píšu. A prostě oni na to neberou vůbec ohled.*
-
-

Školní poradenská pracoviště
Specializovaná poradenská zařízení
Školská zařízení pro výkon ÚV a OV
Zařízení preventivně výchovné péče

Institucionální cesta podpory

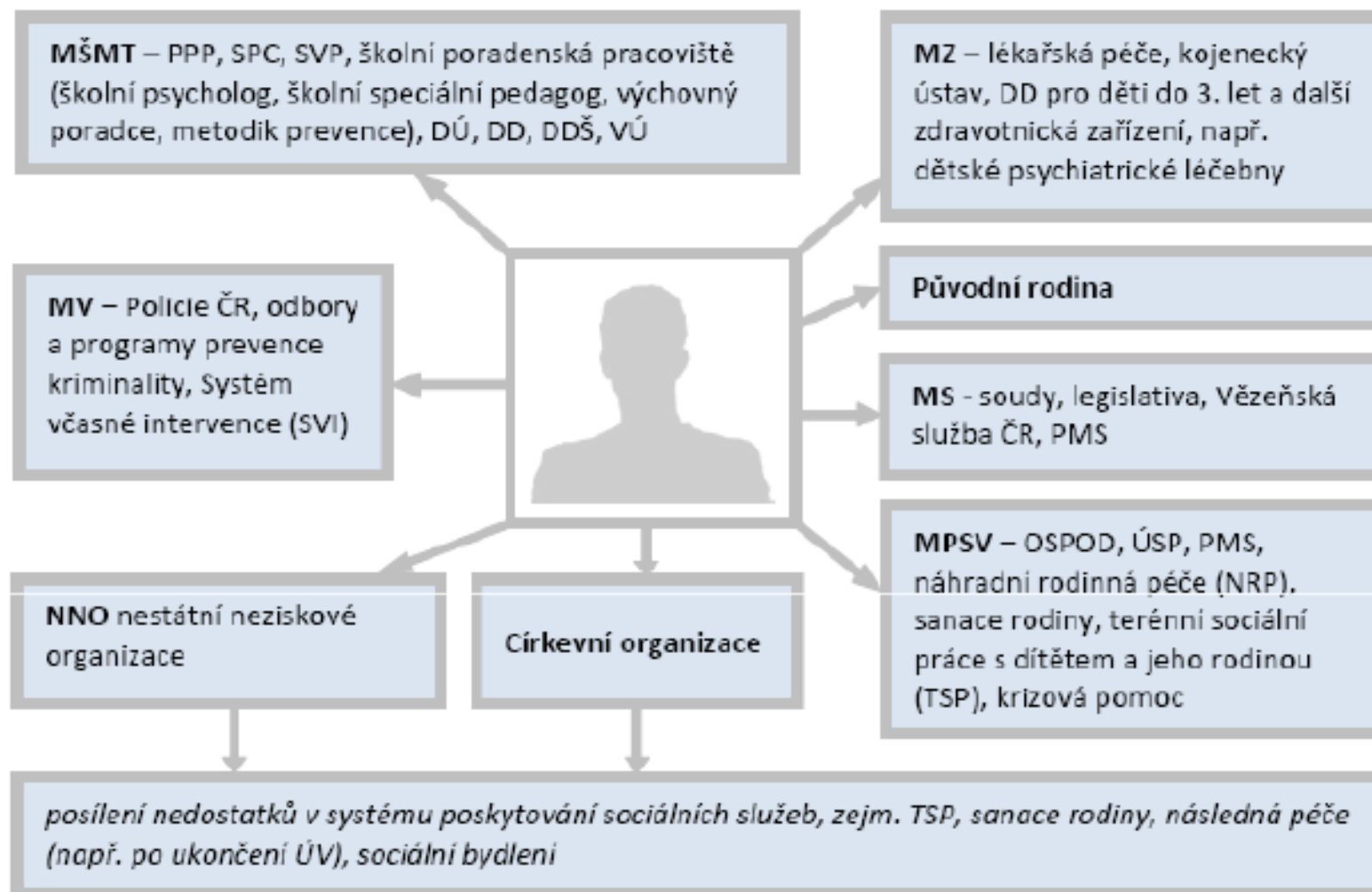
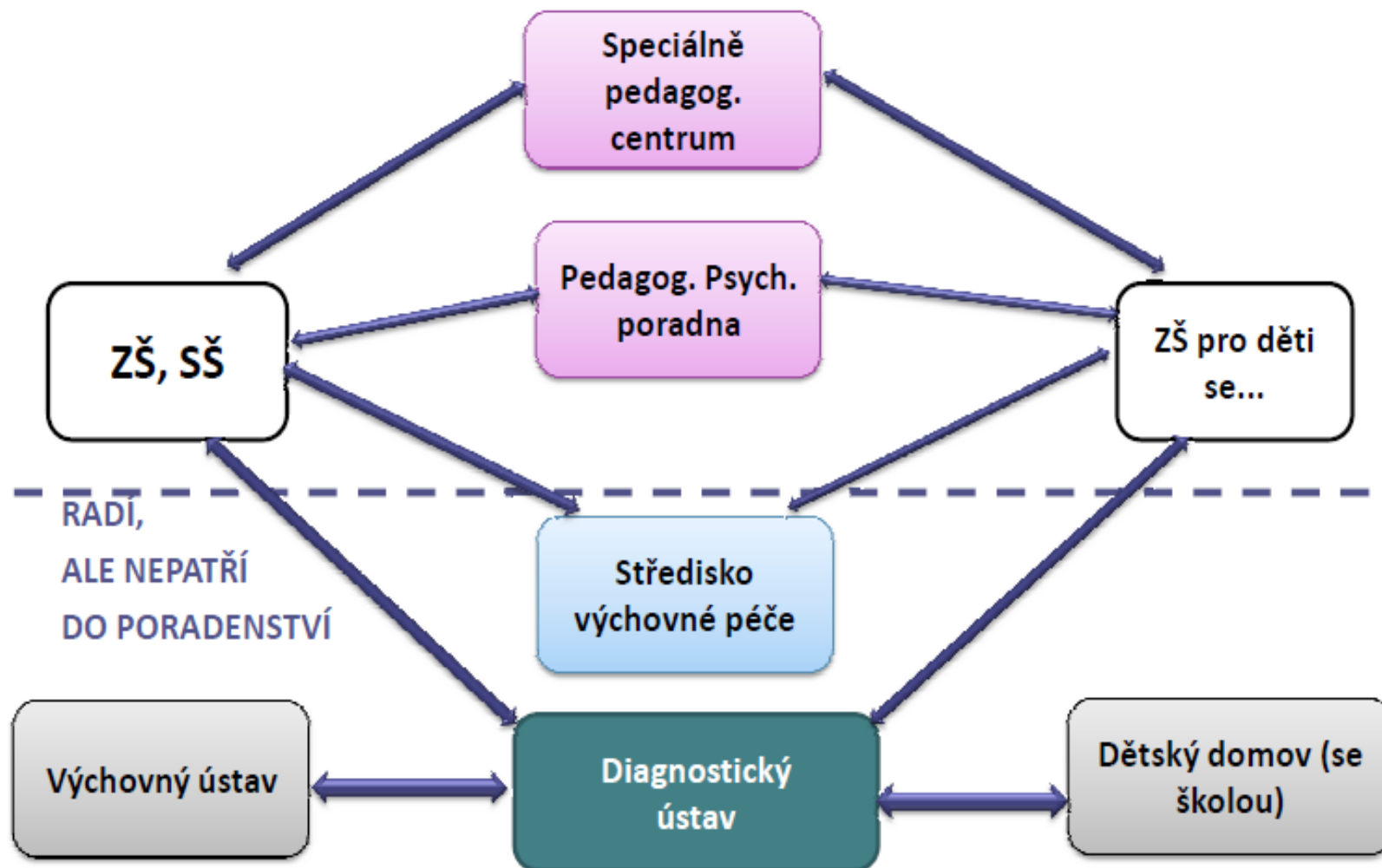

Schéma 1: Hvězdice - ideální forma fungování poskytované podpory a péče o ohrožené děti – dostupnost a provázanost podpory a péče v jakémkoliv okamžiku života dítěte (schéma vytváříme na základě analýzy systému péče o ohrožené děti v ČR)

Ucelený poradenský systém

System poskytování poradenských služeb

Školní poradenská pracoviště

- Výchovný poradce
- Školní metodik prevence
- Školní psycholog
- Školní speciální pedagog
- (Třídní učitel)

Národní ústav pro vzdělávání:

- Od 1.7.2011; IPPP + VÚP + NUOV
- Vzdělávání všeobecné, odborné, umělecké a jazykové
- Poradenství pedagogicko-psychologické, výchovné a kariérové
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Specializovaná poradenská zařízení

- Pedagogicko psychologická poradna
- Speciálně pedagogické centrum
- (Středisko výchovné péče)
- (Diagnostický ústav)

Školní poradenská pracoviště

- ▶ Úroveň třídy
 - ▶ Třídní učitel
- ▶ Úroveň školy
 - ▶ **Výchovný poradce**
 - ▶ **Metodik prevence**
 - ▶ Speciální pedagog
 - ▶ Školní psycholog

Ze zákona povinní

Třídní učitel

- ▶ Výuka
- ▶ Administrativa
- ▶ Zodpovědnost za rozvoj každého žáka
- ▶ Individuální podpora a vedení

- ▶ Poradenská činnost směřuje k:
 - ▶ Žákům
 - ▶ Rodičům
 - ▶ Kolegům a vedení školy

Třídní učitel

Poradenství směrem k žákům

- ▶ Všichni žáci:
 - ▶ Hodnotí v kontextu jejich kompetencí
 - ▶ Hledá blokace strategií učení
 - ▶ Vytváří strategie pro další vedení

- ▶ Žáci v riziku/s PCHE
 - ▶ Diagnostikuje
 - ▶ Navrhuje plán intervence

Třídní učitel

Poradenství směrem k rodičům

- ▶ Dát najevo zájem o dítě
- ▶ Kontaktovat i mimo problémy
- ▶ Zvát do školy a na výlety
- ▶ Komunikovat o dětech, ne o jejich problémech
- ▶ Nezahánět do nepřátelských pozic
- ▶ Začít pozitivně
- ▶ Zlomit nedůvěru
- ▶ Jsme na stejné lodi

Výchovný poradce

- ▶ Z řad pedagogů, ustaven ředitelem
- ▶ Úkoly „3 Ko“
 - ▶ Koordinace,
 - ▶ kontakt,
 - ▶ konzultace
- ▶ Poradenská činnost směrem k:
 - ▶ Žákům
 - ▶ Rodičům
 - ▶ Kolegům a vedení školy

Výchovný poradce

1) Profesionální poradenství

2) Podpora žáka při řešení problémových
edukačních situací

=> žáci v riziku/s PCHE

- konzultace pro třídního u. (partneři)
- shromažďování údajů o žácích
- hledání cest pro zefektivnění strategie učení
- + spolupráce s odborníky
- + stanovení intervenčních strategií

Speciální pedagog

Školní psycholog

- ▶ Nezbytný pro inkluzi
- ▶ Stěžejní poradenská role
- ▶ Možnost školních poradenských pracovišť

Úkoly

- ▶ Optimalizace vzdělávacího procesu z hlediska psychosociálních podmínek
- ▶ Minimalizace V aV problémů prostřednictvím práce s nimi

Ústavní a ochranná výchova (ÚV, OV)

Umístění dítěte do školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

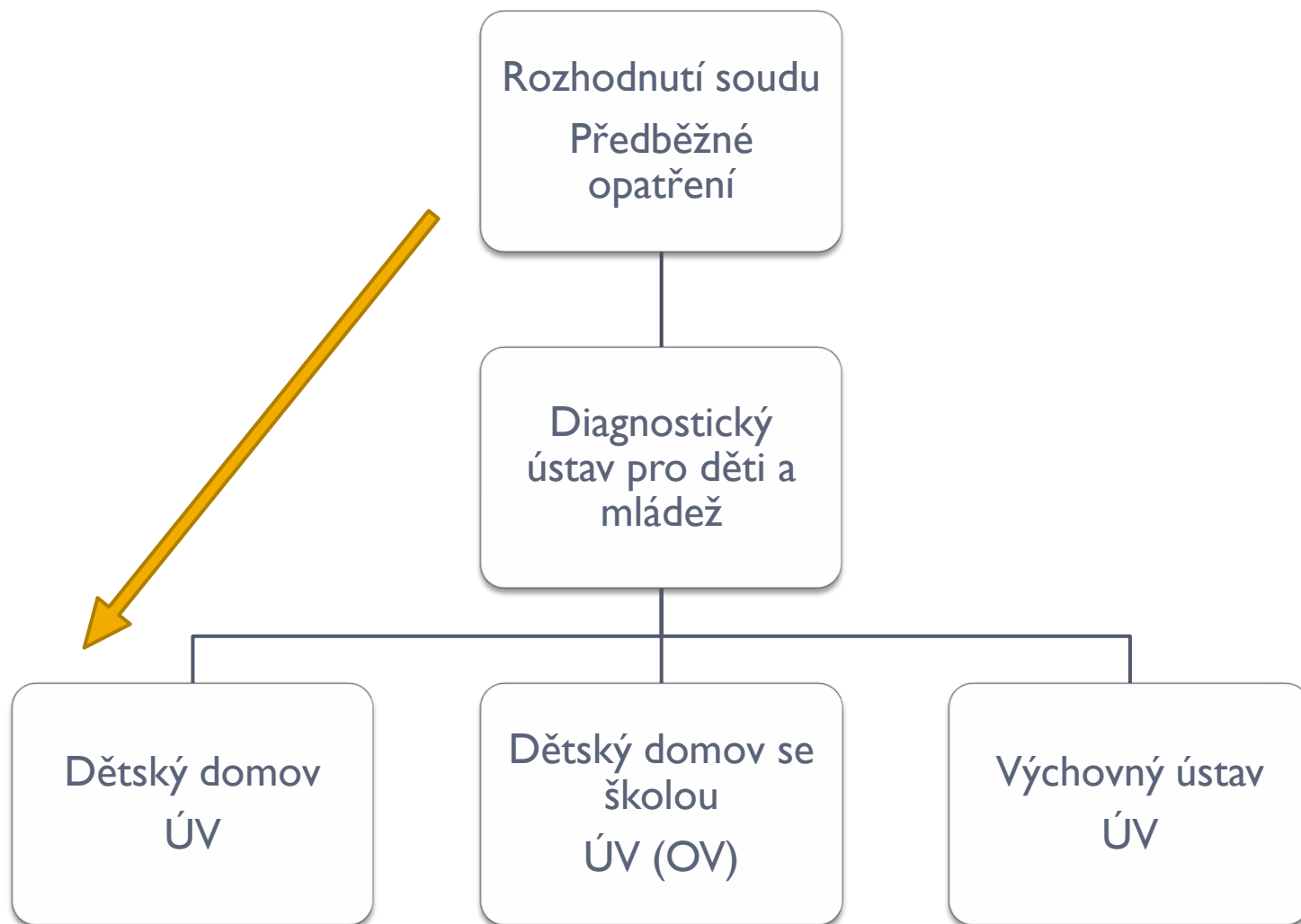
- ▶ rodiče neschopni z různých důvodů zajistit podmínky pro zdárný vývoj dítěte v rodině
 - ▶ Sociální důvody
- ▶ PCH takového stupně a intenzity, že ohrožuje zdárný vývoj dítěte
 - ▶ chování dítěte by bylo v případě jeho trestné odpovědnosti posuzované jako trestný čin

Ústavní výchova x Ochranná výchova

- **nařízena** rozhodnutím soudu
 - určena **pro nezletilé do 18 let** s krátkodobým pobytem mimo rodinu nebo s nejasnou prognózou, anebo pro děti vyžadující speciální přístup pro určitý handicap
 - uskutečňuje se podle věku ve **zdravotnických a školských zařízeních** (kojenecké ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou pro děti po 3. roce života, diagnostické ústavy a výchovné ústavy)
 - **u dětí 3 – 18 let věku** (výjimečně do 19 let) základním předpokladem nařízení ÚV je vážné ohrožení nebo narušení výchovy dítěte
- **uložena** soudem, spáchá-li dítě mezi **12. – 15. rokem** věku čin, za který lze dle trestního zákona uložit výjimečný trest
 - **uložena v trestním řízení mladistvému mezi 15. – 18. rokem** tehdy, jestliže ochranná výchova podle rozhodnutí soudu splní svůj účel lépe než uložení trestu odnětí svobody
 - **uskutečňuje se ve školských zařízeních** (dětské domovy se školou a výchovné ústavy, u dětí 15 – 18 let věku (výjimečně od 12 let)
 - základním předpokladem uložení OV je protispolečenský čin dítěte nebo mladistvého, který naplňuje skutkovou podstatu **trestného činu**
-
-

Školská zařízení pro výkon ÚV a OV

Výchovný ústav (VÚ)

- mladiství starší 15 let se závažnými poruchami chování, u kt. byla nařízena ÚV a uložena OV
- dítě starší 12 let, má-li uloženou OV a jeho chování se projevují tak závažné poruchy, že nemůže být umístěno DDŠ
- plní úkoly výchovné, vzdělávací a sociální
- základní organizační jednotka - výchovná skupina – 5-8 dětí; 2-6 skupin
- ve škole při zařazení třídy s max. počtem 8 dětí
- je zde možno dokončit si povinnou školní docházku a střední vzdělání - nejčastěji se zřizuje
 - Praktická škola
 - Odborné učiliště
 - SOU
- pro ty, co se nepřipravují na budoucí povolání může být zřízena pracovní- výchovná skupina

Zařízení preventivně výchovné péče

Středisko výchovné péče

cíle a úkoly

- prevence
- Intervence: odstranění či zmírnění již vzniklých PCH; eliminace prohlubování negativního dopadu PCH na sociální vztahy
- spolupráce s rodinou, se školou a s ostatními institucemi

cílový klient

- 3-26 let
- děti a mládež s rizikem či s projevy PCH a negativními jevy v sociálním vývoji
- jedinci propuštění z ÚV, OV při jejich integraci
- výchovná skupina = max. 8 klientů, skupina je koedukovaná

Formy činnosti

- ▶ poradenské
 - ▶ Intervence; psychoterapeutické služby; výchovně-konzultační pomoc
 - ▶ metodické vedení školských zařízení, ostatních poradenských pracovišť
 - ▶ podpora a metodické vedení integrovaných žáků s PCH
-

A) Ambulantní část

- ▶ úkoly
 - ▶ Prevence; intervence a poradenství
 - ▶ diagnostika
 - ▶ práce s rodinou
 - ▶ metodická pomoc školám
 - ▶ realizace probačních programů – veřejně prospěšné práce
- ▶ dochází tam klienti, kteří opustili internátní nebo stacionární část, 6 měsíců; klienti pro propuštění z ÚV

B) Stacionární (celodenní)

- ▶ smlouva s OZV
- ▶ Jako C)

C) Internátní

- ▶ smlouva OZV
- ▶ pobyt v délce 2 měsíců,
- ▶ po ukončení navazuje ambulantní péče

úkoly

- ▶ intervence a terapie
- ▶ výuka
- ▶ spec.ped. a ped.-psych. podpora
- ▶ spolupráce s kmenovou školou
- ▶ spolupráce s rodinou, či OZV (os. zodpovědná za výchovu)

Pobyt dobrovolný !! (žádost osoby zodpovědné za výchovu)

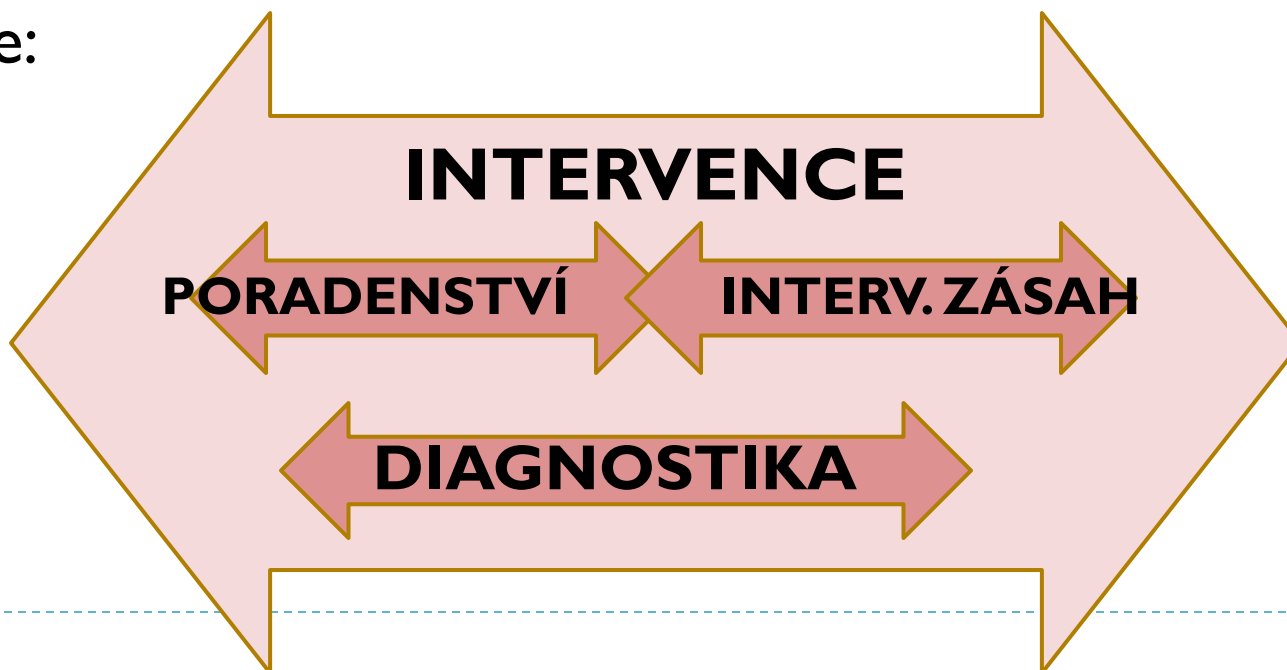

Intervence v etopedii

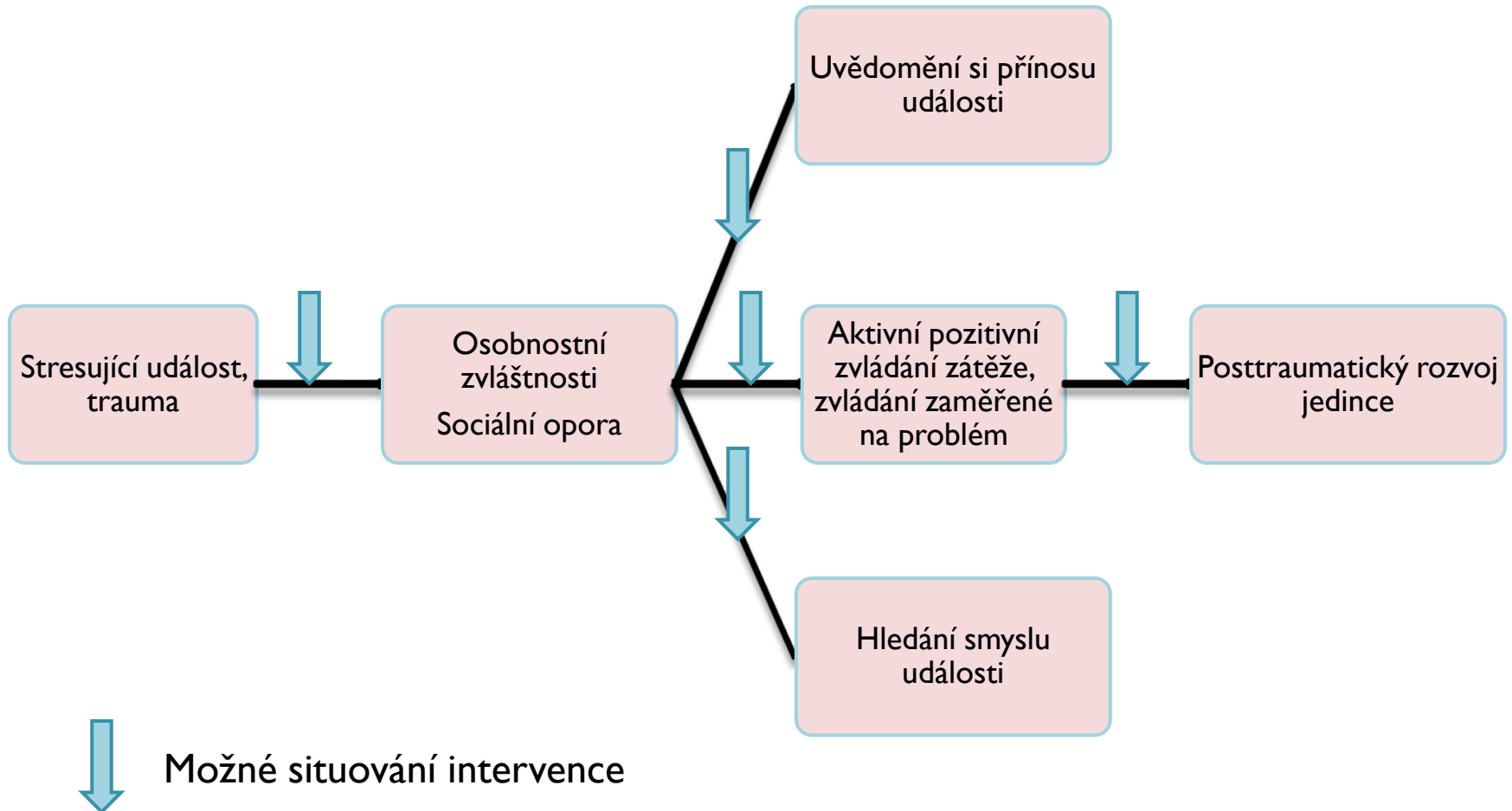
Intervence (Vojtová, 2008)

- ▶ Druh speciální podpory žáků
- ▶ Účel:
 - ▶ Přerušení, zastavení, změna nežádoucího trendu v chování
- ▶ Fáze:

Možné situování intervenčních zásahů

(Rajandram et al., s. 587, in. Mareš 2012)

Pětistupňový model plánování intervence

1. Identifikace žáka/dítěte jako důvodu zájmu
(*proč právě tento žák?*)

2. Zhodnocení žákova problému
(*oč jde?*)

3. Formulace problému
(*proč se to děje?*)

4. Intervence
(*cesty jak pracovat s problémem*)

5. Vyhodnocení intervence
(*efektivita*)

Děkuji za pozornost

